

nah se dobiva Fellerjev Elsafluid v poskusnih steklenicah po 6 Din, v dvojnih steklenicah po 9 Din, ali pa v velikih steklenicah po 26 Din. Poštni paket z 9 poskusnimi ali 6 dvojnimi, ali 2 velikima steklenicama pošilja za 62 Din brez vseh daljnih stroškov Eugen V. Feller, Stubica Donja, Elsatrg 341, Savska banovina.

*

Raziskovanje največje podmorske skrivnosti.

Splošno o Atlantidi.

Človek se bo lotil v najkrajšem času razkritja doslej najstarejše zagonetke, ki je zakopana na dnu morja. Angleži pripravljajo ekspedicijo, koje naloga bo: poiskati pravilčno in pred stotisoč leti na morsko dno pogreznjeno deželo Atlantis, katero domnevajo v Atlantskem Oceanu. Baš omenjena ekspedicija bo največje starinoslovsko — podjetje modernega časa.

Nekoč je bilo sigurno mogoče, doseči peš iz Evrope južno Ameriko. Med Evropo in Ameriko, kjer je danes morje Ocean, je bilo, ako smemo verjeti starodavnim pravljicam, veliko otočje, ki ni bilo manjše od današnje Avstralije, gosto obljudeno, skrbno obdelano in mogočno.

Prve vesti o praviljnim otočju.

Prve vesti o praviljnim otočju Atlantis beleži Starogrki Plato. V časih, ko je živel Plato, Atlantis otočja davnó že ni več bilo. Praviljna oblika o Atlantidi, kakor jo je posnel in zabeležil Plato, je gotovo stara kakih 5000 let. In po Platonovem sporočilu so vladali na Atlantidi kralji, ki so se vojskovali s starimi Egipčani in Grki. Trdno ozemlje Atlantide, ki se je raztegaló v smeri proti Evropi, bi naj bilo v bližini današnje morske ožine med severno Afriko in Španijo, ki se imenuje Gibraltar. Atlantida, na kateri je bilo najmogočnejše kraljestvo starodavnih časov, se je potopila radi podmorskih potresov in izginila iznad površja. Kot priče za svoje podatke o Atlantidi navaja Plato zapiske grškega modrijana Solona in egipčanskih svečnikov.

Znanost o Atlantidi.

Znanost je možnost praviljne Atlantide odločno odklanjala. Znanstveniki so bili resnega mnenja, da je izključeno, da bi bilo današnje otočje Kanarov in Azorov ostanek nekdanje Atlantide, ker je razlika glede podnebja in rastlinstva teh dveh otočij prevelika. Najmodernejša veda in raziskovanje po morskem dnu pa trdita, da je jedro pravljice o Atlantidi gotovo resnično.

Najnovejša ekspedicija.

Angleški grof Byron Kuhn iz Proroka pripravlja podjetje, ki bo posvetilo v pravljico glede Atlantide. Byronova ekspedicija bo največja, kar se tiče raziskovanja morskega dna in bode tudi najdražja. Ekspedicijska ladja je jahta (manjša motorna ladja z izredno hitrostjo), ki je dolga 60 m. K ladji spada velik, modern potapljaški zvon, katerega bo spremljala najbolj novodob-

na podmornica. Na jahti sami je posebnost naprava na veter, ki bo omogočila, da se bo potapljaški zvon lahko podal v najglobljejske morske globine. Na dnu jahte bo tudi okno za opazovanje.

Najbolj zanimiv je potapljaški zvon, ki se bo brez nevarnosti pogrezal v globočino 750 m. Na vrtečem se stolu v notrajnosti zvona bo sedel opazovalec, ki bo lahko opazoval skozi tri okna na vse strani. Potapljaška zgradba zvona je čudo moderne tehnike. Zvon ima obliko jajca, izredno debele stene, ki bodo vzdržale pritisk vodnih množin v več sto meterskih globinah. Opazovalci v zvonu bodo dobivali zrak iz s kisikom napolnjenih steklenic, ker je dovod zraka z morskoga površja tako globoko izključen. Iz zvona na kvišku do ladje je napeljan telefon. V zvonu samem bo vedno enak zračni pritisk, in radi tega bo omogočen dvig in notop zvona. Da se bo zvon lahko potapljajal tako globoko, ima vijak na električni pogon.

Opazovalec v zvonu bo le fotografiral in radi tega so v notrajnosti priprave za filmanje. Svetlobo bo prejemal zvon z ladje s pomočjo globočinske svetilke, ki bo izžarevala luč po vzgledu močnih žarometov in bode mogoče sukati to svetilko na vse strani.

Podmornica spremljevalka je opremljena za izkrcanje na dnu morja. V globočinah bodo izstopili iz podmornice s potapljaškimi napravami opremljeni potapljači, ki bodo iskali razvaline in pogreznjeno kulturo Atlantide. Na dnu morja bo mogoče delati z električno silo in z dvigali. Morebitne najdbe bodo zavili v železne mreže in jih spravili na površje. Potapljači bodo na delu le 20 minut, da ne bo njihovo zdravstveno stanje ogroženo.

Zgoraj na jahti pa bodo čakali najbolj priznani stari oslovci, da bodo takoj raziskali, kar jim bodo javili na površje s potopljenega Atlantide opazovalci iz zvona in jim poslali potapljači iz podmornice.

*

O kraljih zločincev.

Splošno o kraljih ameriških zločincev.

Kralji severoameriških zločincev v Newyorku, Čikagi in Filadelfiji so najbolj moderno oblečeni. Vozijo se v luksuznih avtomobilih, vsak poseda zelo bogato opremljeno vilo na cvetočem polutoku Florida, ima naložene dolarске milijone v bankah in so ti gospodje ravno tako znani kakor predsednik Združenih držav Hoover.

Glavni dohodki zločinskih kraljev so tihotapljenje prepovedanega alkohola, prepovedane igre, vlomi v banke, trgovina z opojnimi strupi ter izsiljevanja. Ta gospoda sprejema časnikarje, jim daje pojasnila o svojem početju in nobenega Američana ni sram, da bi ne stisnil tolovajskemu kralju roke, akoravno ve, da je omadeževana s človeško krvjo.

Kralji tolovajskih band prirejajo — najbolj razkošne pojedine, katerih se udeležujejo policija in sodniki. Njih kraljevska moč sloni na moči dolarja.

Samo 110 Din
gramofon iz belolakirano pločevine!

Samo 250 Din
enovrstna ročna harmonika 14x26 cm!

Samo 270 Din
gitara z med. mehanizmom! (Več vrst v ceniku!)

Razpošilja 1001/8

Trgovski dom Stermechi, Celje št. 24

Kar ne ugaja, se zamenja ali vrne denar.
Zahtevajte takoj novi veliki ilustrirani cenik v več tisoč slikam!, katerega dobite zastonj!

Kljub vsestranskemu izobilju so pa ti mogočnjaki v neprestani bojazni kakor zverjad, a ne pred samokresi policije, te že ukroti dolar, pač pa pred konkurenco sovražnih drugih tolpe, ali po ameriško izraženo: klubov.

Vsaka večja ameriška tolovajska banda je kar najbolj skrbno organizirana. Ima predvsem v svoji sredini osebe, ki proizvedujejo, katerega nevarnega konkurenta iz sosedne tolpe bi bilo treba poslati na drugi svet. Radi tega so obdani vsi zločinski kralji s posebno telesno stražo, brez katere se ne ganejo iz skrbno zastražene vile ali hotela. Kljub vsej največji opreznosti pride za vsakega kralja dan, ko se — zgrudi mrtev od krogle z dolarji najetih konkurentov.

Nekaj najvažnejših kraljev zločincev.

Po celi Ameriki je znano ime igralskega kralja **Jim Rotsteina**, ki je načeloval v Newyorku skupini 40 najbolj pretkanim igralcem. Še čisto mlad se je preselil iz Nemčije v Newyork, kjer je bil prvotno sluga v tajni igralnici. Že kot strežaj je imel pri raznih igrah izredno srečo. Ko je bil star 25 let, je posedal sam več igralnic, na kojih dohodkih je bila udeležena tudi policija. Živel je razkošno, stavil na vse in najrajši na starost žensk. Stavil je na starost predsednikove žene, še zmotil za 5 let in zgubil 7000 dolarjev. Nekoč je zgubil v hazardnem klubu v eni noči 170.000 dolarjev. Ob 4. uri zjutraj se je preselil v drugo igralno dvorano, kjer je priigral 250.000 dolarjev, v pol ure je bil zopet ob vse in ob 9. uri drugo jutro je beležil zgubo 300.000 dolarjev. Po tej izgubi je sprevidel, da je zašel v družbo najbolj pretkanih goljufivih igralcev in izgubljen svote ni hotel plačati. Padel je od krogle soigralca in umrl med prevozom v bolnico.

Čikaški kvartopirski kralj **Diamond Joe Esposito** je bil umorjen. Njegov pogreb, katerega so se udeležili zločinski tovariši policija in visoko uradništvo, je stal 250.000 dolarjev. — Znano in dokazano je, da je bila policija v Filadelfiji udeležena na dohodkih goljufivih igralcev na leto z nagrado 800.000 dolarjev.

V Čikagi je bil olajšan zločinski kralj **Big Tim Murphy** od konkurenčne bande za 250.000 dol. Teden pozneje so našli v čikaškem predmestju tri trupla kolovodij tolpe, ki je izropala

Tima, ki je bil v času izvršitve maščevanja skrbno iz Čikage odsoten.

Jim Rotsteinov učenec je bil **Jack Diamond**, ki je postal pred kratkem žrtev konkurence. Imenovani je okusil kot 17letnik radi goljufije prvič ječo. Pozneje se je ogibal policijske roke. Od leta 1918 je zagrešil med drugim 5 umorov in je bil nadzornik njujorških alkoholnih tihotapcev. Pod njegovo kontrolo je bila tudi trgovina s pivom devetmilijonskega Newyorka. Opojne strupe je dobavljal iz Hamburga iz Nemčije v Ameriko in jih tihotapil na Japonsko. Njegove tovariše je oblast zasačila ter zaprla, a njemu kralju se ni zgodilo nič. Tekom treh let je bil vsako leto enkrat obstreljen od konkurence, a se je zlizal in bil neprestano na dobro premišljenem pobegu pred smrtnimi sovražniki. Slednjič je segla po njem roka najbolj mogočnega kralja ameriških zločincev Al Caponija iz Čikage, ki je znan pod imenom »obraz z brazgotino«. Al Caponiju se je tudi zahotelo, da bi bil deležen dohodkov nadzornika nad njujorškimi tihotapci. Ko je Diamond zapazil, da ga namerava konkurent Capone poslati na drugi svet, je zbežal pred njim v Nemčijo. Nemci so nevarnega kralja prepoznali in ga vrnilo Newyorku. Komaj se je spet pokazal v njujorškem hotelu, se je zgrudil, zadet od 8 strelcev. Spravili so ga v bolnico, a ni izdal niti enega od napadalcev.

Kmalu za tem dogodkom je organiziral Al Capone v Čikagi napad na konkurenta **Joe Aiella**. Ko je stopil imenovani pri vratih svoje vile v telefonično pozvani avto, ga je zadelo iz sosedne hiše 69 krogel iz strojnice. Najeti morilci so izginili v oklopnem avtomobilu. — Joe Aiello je bil rodom iz Sicilije in se je pečal prvotno z uvozno trgovino. Po umoru Antona Lombardo, ki je bil v Čikagi vodja zločinskega »North kluba«, je postal Joe načelnik. »North klub« se je pečal z izsiljevanjem in z izvršitvijo naročenih ter drago plačanih umorov. Dohodki vodje tega kluba znašajo letno več milijonov dolarjev. Ko je pa posegel Aiello izven delokroga svojega kluba in se začel ukvarjati s tihotapstvom alkohola, je prišel navskriž s konkurentom na tem poljem Caponijem. Aiello je obljubil 50.000 dolarjev nagrade članom svojega kluba, ako zastrupijo Caponija. Ko je Capone zaznal za kakšno domačina, ga je prehitel ter se ga iznebil s pomočjo strojnice.

Smrtno sovraštvo med Caponijevo bando in člani »North kluba« v Čikagi obstoji od 14. februarja 1929. Sedem članov »North kluba« je imelo v zaprti garaži tajno posvetovanje. Naenkrat so udrli skozi zaprta vrata Caponijevi ljudje s strojnico in postrelili vseh 7 ob 10. uri predpoldne. Eden je ostal še nekaj ur pri življenju, a je pozneje umrl v bolnici, vendar ni izdal niti z besedico, kedo da so bili drzni morilci.

Mirovna pogodba med kralji zločincev.

Radi baš kar beležene ustrelitve si je nakopal Capone maščevanje »North kluba«. Da bi se izognil smrti, je sve-

toval, naj sklenejo kralji čikaškega zločinskega sveta mir, ker sicer se bodo poklali med seboj. Kot kraj mirovne pogodbe je bilo določeno mesto Atlantic City. Capone je prišel k mirovnim pogajanjem v spremstvu telesne straže. Kralji so se zedinili na 14 točk obsegajoči mir. Po tej mirovni pogodbi bi naj prenehal Capone in »North klub« s svojo tolovajsko organizacijo. Ustanovila bi se naj čisto nova organizacija, kateri bi načeloval Torro. Ta nova banda bi naj vrgla na leto čistih 15 do 16 milijonov dolarjev, ki se razdelijo med podpisatelje mirovne pogodbe. Po pogodbi se pozabijo vsa dosedanja sovraštva in orožje članov — smrtno med seboj sprtih organizacij se naj potopi na dno Michigan jezera.

Vsi zbrani kralji so zaupali sklenjenemu miru, se vrnilo v Čikago, le Capone ne. Podal se je v Filadelfijo s svojo telesno stražo in se pustil pri izstopu iz kina aretirati od policije. Obsojen je bil radi nedovoljenega nošenja orožja na eno leto ječe in sedi zdaj v ječi Holmesbury, ker tukaj se počuti najbolj varnega kljub podpisu miru v Atlantic City.

Kedo je Capone?

Al Capone se je pojavil v Newyorku pred pet in pol leti. Njegov učitelj je bil Italijan John Torio, ki je bil ustreljen od konkurence januarja leta 1925. Torio je hotel svojega nadarjenega učenca prepeljati v Čikago. Med potjo je bil s kroglo smrtno pogoden iz vozečega avtomobila. Po Torijevem umoru je postal Capone kralj učiteljeve bande.

Capone poseda v Palm Island na Floridi bajno razkošno urejeno vilo. Je srečno poročen in ima 12letnega sina, katerega brezmejno ljubi. Njegovo premoženje znaša »ežke milijone«.

Razlaga neznesnih ameriških razmer.

Ako Evropejec čita počenjanje ameriških zločinskih kraljev, se upraša: Kako je mogoče kaj takega v tako moderni državi kakor so Združene države v Severni Ameriki? Zločinske bande so v Ameriki država v državi, ki ima svoje postave in temu je kriva alkoholna prepoved, ki je v zvezi s tihotapstvom in milijonskimi zaslužki. — Nadalje sta v Ameriki podkupljiva: policija in sodišče. Časniki pozivajo zastoj na boj zoper tolovajstvo. Edgar Wallace, znani pisec detektivskih romanov, se je mudil sam v Čikagi ter proučeval početje tamošnjih banditov. Ko se je vrnil iz Čikage, je objavil to le o svojih opazovanjih: **»Ko so poročila o zločinih ameriških band grozna, so poročila o sodnih razpravah še — st. ašnejša. Morilci, katerim so bili zločini jasno dokazani, so bili pri sodni razpravi oproščeni. Pravi lopovi sedijo na sodnih in delijo pravico!«**

*

Izumitelji, ki so obogateli.

V naslednjem bomo navedli imena izumiteljev, ki so imeli srečo s svojimi izumi, s katerimi so preplavili cel svet:

Friderik Walton je opazoval, ko je bil star 16 let, kako se dela na vrhu lanenega olja tanka koža, ki ima precej odpornosti in se da tudi raztegniti. Prišlo mu je na um, kako prenesti to kožo na platno. Po dolgotrajnih poskusih se mu je posrečil izum »linoleja«, katerega uporabljajo danes po celem svetu kot najbolj cene preproge. Prvotno iznajdbo je izpopolnil s tem, da je utisnil v linolej razne in večbarvne okraske. Walton je ustanovil več tovarn za izdelovanje linoleja in organiziral po celem svetu več družb, ki so izrabile njegovo iznajdbo. Umrl je kot zelo bogat v starosti 94 let leta 1928.

Dr. Konstantin Fahlberg je opazil pri večerji, da ima kruh, katerega je jedel, izredno in čudno sladak okus. Isti okus je izsledil tudi na svojih rokah, katere si je pred večerjo umil. Začel je zasledovati, s kakimi predmeti in snovmi je bil v dotiki pred večerjo. Iz teh slučajnih opazovanj je izumil saharin, ki je danes sladilo, katerega neumorno tihotapijo iz Avstrije v našo državo. Fahlberg je osnoval veliko kemično tovarno za izdelovanje saharina, ki je danes razširjen po celem svetu. Da je postal izumitelj saharina izredno bogat, ni treba posebej povdarjati.

Samuel Breeso Morse je bil po poklicu slikar, ki je bil uboga para. Ko je nekoč slikal, se mu je rodila misel, kako bi dal baš tedaj izumljenemu brzojavu pismenke, ki bi romale na daljavo na papir. Pred izumom Morsejeve brzojavne pisave so uporabljali kazalec, ki je kazal s pomočjo električnega toka na razne žrke, kar je bilo zelo zamudno. Morseju je podarilo 10 evropskih držav za njegov izum 400.000 frankov. Umrl je 80 let star leta 1872.

Alojzij Senefelder je bil poklicni gledališki igravec, ki je apisal tudi nekaj iger za manjše odre. Da bi razmnoževal uloge, je pisal s posebno kemično sestavino na plošče iz bakra in iz teh je odtiskoval. Ker je bil siromak, mu je bil baker kot podlaga predrag. Mesto na kovino je začel pisati na cene kamenite plošče, kakor so šolske tablice. Na ta način se mu je posrečil izum današnje litografije, brez katere bi moderni svet sploh ne mogel izhajati in se je poslužujejo vse tiskarne pri barvotisku in posebno pri tiskanju podob in bankovcev. Senefelder je postal ravnatelj bavarske tiskarne za zemljepisne karte in je bil sam tudi lastnik velike tiskarne.

Amerikanec Elija Howe je postopal napol izstradan po ulicah mesta Boston. Ker je imel čas, je opazoval pri delu tkalca. Začel je premišljevat, kako bi napravil v tkalski čolniček šivalno in na ta način bi bil izumljen šivalni stroj, kar se mu je tudi posrečilo po večkratnih poskusih. Pri oblasti je dosegel, da so mu priznale 5 dolarjev od vsakega od tovarn izdelanega in od njega izumljenega šivalnega stroja. — Howe je neizmerno obogatel in se prostovoljno odrekel onim 5 dolarjem od vsakega stroja. Pred Howejem je že bil izumil Nemeec iz Kufsteina šivalni stroj.